

Arbetsmarknadsdepartementet

a.remissvar@regeringskansliet.se

victoria.roshammar@regeringskansliet.se

Diarienummer A2022/01193

Sobona – Kommunala företagens arbetsgivarorganisation, inkommer med synpunkter på betänkandet "De regionala skyddsombudens roll i arbetsmiljöarbetet - värdet av förebyggande arbete och allas rätt till en god arbetsmiljö" (SOU 2022:47)

Sobona tackar för inbjudan att lämna synpunkter på betänkande av utredningen om de regionala skyddsombudens roll i arbetsmiljöarbetet. En stor del av våra 1100 medlemsföretag är mindre än 50 anställda vilket medför att de oftast saknar skyddskommitté och därmed ibland kommer i kontakt med regionala skyddsombud.

Vi beklagar att de kommunala företagen inte blivit representerade i referensgruppen. Sobona önskade delta då frågan om regionala skyddsombud är viktiga frågor för våra medlemsföretag, men det avböjdes. I stället intervjuades vi i ett tidigt inledande skede av utredningen.

Sobona avstyrker utökad tillträdesrätt

Den grundläggande frågan som utredningen hade i uppdrag att besvara var i vilken mån de regionala skyddsombudens verksamhet uppnår sitt syfte. Utredningen har avgränsat insamlingen av underlag till de regionala skyddsombudens och deras fackliga organisationers uppfattning. Arbetsgivarnas syn och uppfattning saknas vilket innebär att utredningens metod och analys har tydliga brister. Av betänkandet framgår att utredarna anser att det inte varit nödvändigt för resultatet att analysera vad de lokala skyddsombuden och arbetsgivarföreträdarna har för erfarenheter av de regionala skyddsombuden. Sobona ställer sig frågande till detta.

En slutsats i betänkandet är att generellt anser de regionala skyddsombuden att det finns en kunskapsbrist bland arbetsgivarna i arbetsmiljöfrågor vilket främst gäller den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, hot och våld samt rehabilitering. Utredningen konstaterar mot bakgrund av dessa undersökningar att den regionala skyddsombudsverksamheten är en av många faktorer som bidrar till arbetsmiljön för arbetstagare vid små arbetsställen och i förlängningen övergripande samhällsmål inom arbetsmiljöområdet. Sobona delar synen att de regionala skyddsombuden kan fylla en funktion vid små arbetsställen som saknar lokal facklig

verksamhet. Vi ifrågasätter dock hur utredningen kan komma fram till detta utan att ha hört arbetsgivarnas och de lokala skyddsombudens synpunkter och erfarenheter.

Idag kan regionala skyddsombud komma ut på arbetsplatser där de har medlemmar och som saknar fungerande skyddskommitté. Att utredningen föreslår att de regionala skyddsombuden ska få en utökad rätt att besöka arbetsplatser där arbetstagarorganisationen inte har egna medlemmar ser vi som mycket problematiskt. Sobonas medlemsföretag upplever redan idag att de regionala skyddsombuden ibland kommer ut och agerar utanför sitt mandat. De agerar inte sällan som om de representerar Arbetsmiljöverket och i vissa fall försvåras då arbetsgivarnas systematiska arbetsmiljöarbete. I vår rådgivning har vid ett flertal tillfällen framkommit att de lokala skyddsombud eller övriga arbetstagare inte sympatiserar med de regionala skyddsombudens agerande och ifrågasättande. Om de regionala skyddsombuden får en rätt att besöka även arbetsplatser där arbetstagarorganisationen saknar egna medlemmar så ser Sobona en stor risk att den ovan angivna problematiken ökar. Vi ser heller inte något möjligt mervärde med denna lösning då det är ytterst ovanligt att en arbetsgivare helt saknar organiserade arbetstagare. Det gör att det redan idag är möjligt för de regionala skyddsombuden med medlemmar på arbetsplatsen att besöka arbetsgivarna. Att då ytterligare regionala skyddsombud ska ges tillträde till arbetsplatserna är svårt att se mervärdet med. Ett alternativ skulle möjligen kunna vara att besök kan göras på arbetsplatser enbart om samtliga arbetstagare är organiserade. Men om det finns organiserade arbetstagare på en arbetsplats ska det enbart vara regionala skyddsombud från dessa arbetstagares arbetstagarorganisationer som ges tillträde till verksamheten.

Ett ytterligare argument emot den utökade tillträdesrätten för de regionala skyddsombuden är att uppdraget innehas av en utomstående facklig person vars roll, kunskap och erfarenhet inte alltid överensstämmer med varken verksamheten i stort eller de arbetstagare som representeras. Dessutom kan regionala skyddsombud parallellt ha en anställning i en konkurrerande verksamhet vilket ger otrygghet att de involveras i organisationens frågor. Mot bakgrund av ovan avstyrker Sobona utredningens förslag om en utökad tillträdesrätt för regionala skyddsombud.

Sammanfattning

Arbetsgivare har arbetsmiljöansvaret och genomför konkreta åtgärderna för att förebygga ohälsa och olycksfall. Arbetsmiljöverket är den myndighet som av regeringen har uppdraget att kontrollera arbetsmiljöarbetet ute i verksamheterna. De ensidiga undersökningarna av de regionala skyddsombudens verksamhet som utredningen bygger sina slutsatser på är inte objektiva och utredningens förslag om utökad tillträdesrätt riskerar att ge en otydligare situation gällande ansvaret för arbetsmiljöarbetet lokalt. Vad som behövs är ett förtydligande vad skyddsombudens roll och mandat omfattar i modern tid. Ska detta utredas med ett tillfredställande resultat måste en opartisk utredning göras.

Per Nordenstam, VD